

OSMANSKÁ ŘÍŠE

zopakovat si:

- Co byly křížové výpravy, kdy skončily a s jakým výsledkem?
- Jakou víru Turci vyznávali?
- Který český panovník padl v boji proti Turkům?

CÍLE TÉMATU:

- Vědět, odkud pocházeli osmanští Turci a kde založili svoji říši
- Vědět, jaký byl osud Konstantinopole poté, co byla dobyta

OSMANŠTÍ TURCI

Po skončení křížových výprav museli i Turci čelit vážné hrozbě, a to mongolským kmenům přicházejícím z Asie a jejich pustošivým nájezdům. Před mongoly utíkaly do Malé Asie další turecké kmeny, z nichž nejvýznamnějším se stal kmen vedený sultánem **OSMANEM I.** On a jeho následovníci začali rozšiřovat říši nejen v Malé Asii, ale útočili i na Byzantskou říši a ostrovy v Egejském moři.

sultán Osman I.

DOBYTÍ KONSTANTINOPOLE

V polovině 14. století začali osmanští Turci útočit i na Balkánský poloostrov, který postupně obsazovali. Byzantské říši zbylo jen malé území kolem **Konstantinopole, která byla nakonec dobyta v roce 1453.** Město bylo přejmenováno na Istanbul a stalo se hlavním městem Osmanské říše. To sice šokovalo evropské panovníky, ale nikdo z nich nedokázal sestavit účinnou obranu proti tureckým nájezdům do Evropy. *(zajímavost: Obléhání Konstantinopole trvalo dva měsíce a to i přes to, že Turci měli velkou početní převahu. Nakonec bylo město dobyto, vykradeno a hlavní chrám Hagia Sofia byl přetvořen na mešitu. Při obraně města zemřel i poslední byzantský císař.)*

SULEJMAN I. NÁDHERNÝ

Obrovského rozsahu dosáhla říše za sultána SELIMA I., který rozšířil svou říši po většině Středozeří, podrobil si okolní kmeny a prohlásil se chalífou, tedy vládcem celého muslimského světa.

Sultán **Sulejman I. Nádherný** pokračoval v expanzi do Asie, Afriky i Evropy, kde **v roce 1526 porazil českého a uherského krále Ludvíka Jagellonského v bitvě u Moháče.** Poté jeho armáda dokonce oblehla Vídeň. S osmanskými Turky válčili v dalších staletích Habsburkové, ale teprve v 18. století se jim podařilo dosáhnout větších úspěchů. Období Osmanské říše trvalo až do roku 1922.

Turci byli obávaní především kvůli svojí obrovské a dobře vycvičené armádě. Vojáci se nazývali **JANIČÁŘI** a byli vycvičení z původně křesťanského obyvatelstva na Balkáně. Jejich obvyklou zbraní byl luk a šavle.

JIŽNÍ EVROPA

zopakovat si:

- Který francký panovník čelil útokům Arabů do Francké říše?

CÍLE TÉMATU:

- Kterým slovem označujeme znovudobývání Pyrenejského poloostrova?

- Kterým katolickým panovníkům se nakonec podařilo muslimy porazit? Ve kterém roce to bylo? Je tento rok významný i jinou událostí?

Arabové (křesťany také nazývaní **Mauři**) ovládali od počátku 8. století téměř celý Pyrenejský poloostrov kromě hornatých území na severu. Do těchto míst utíkalo křesťanské obyvatelstvo a právě zde **vzniklo několik malých křesťanských království**.

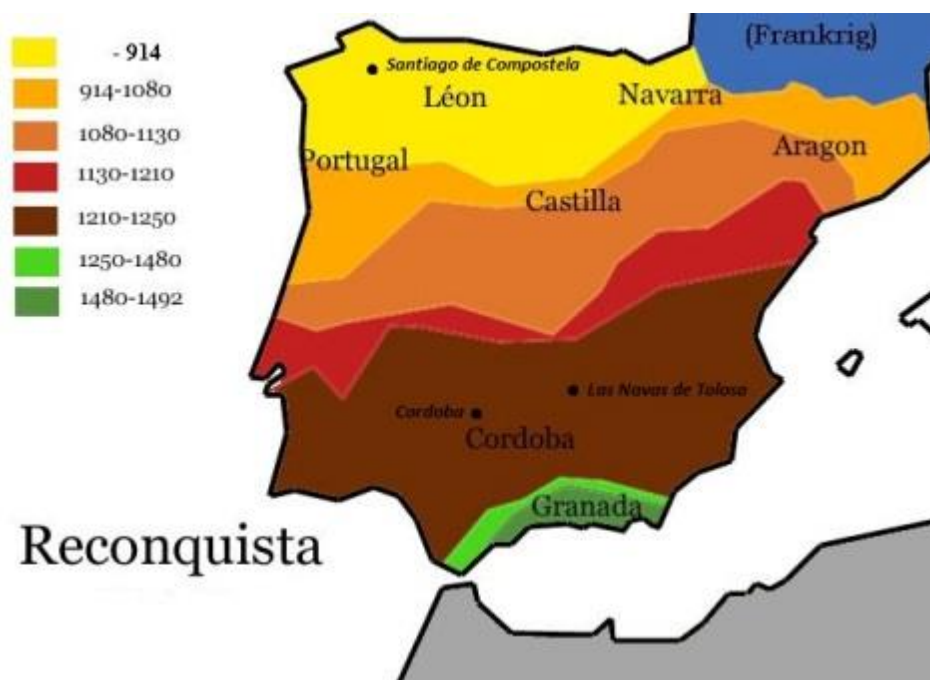
RECONQUISTA („rekonkista“)

Arabové na Pyrenejském poloostrově se v 10. století osamostatnili od Arabské říše a založili vlastní stát, který byl podle hlavního města Córdoby nazván **Córdobský chalífát**. Ten se v následujícím století rozpadl, čehož využili panovníci křesťanských států na severu, kteří na Maurech začali zpět dobývat ztracená území. Tomuto znovudobývání říkáme **RECONQUISTA**. Vedle nich se dobývání poloostrova účastnili mnozí rytíři a vedlo sem také několik křížových výprav. *(zajímavost: Nejslavnějším rytířem období reconquisty byl Rodrigo Díaz de Vivar, nazývaný také El Cid („Pán“), o kterém byl sepsán rytířský epos Píseň o Cidovi. Pro kastilského vládce dobyl Valencii a stal se španělským národním hrdinou.)*

Socha El Cida ve Španělsku

V 11. století **vzniklo PORTUGALSKO** a již na počátku 13. století se podařilo křesťanům dobýt většinu poloostrova.

Vedle Kastilie a Aragonie bylo významné také království Leon a Navarra. V roce 1212 porazila spojená křesťanská armáda muslimy v bitvě u Las Navas de Tolosa, která se stala zlomovým bodem v dobývání Pyrenejského poloostrova.

Katedrála ve městě **Santiago de Compostela** – V severních oblastech se křesťanským vládcům podařilo uhájit významné místo s hrobem apoštola sv. Jakuba. Ten se stal symbolem boje proti muslimům v průběhu reconquisty a také vzorem mnohých rytířů. Město Santiago de Compostela se svou katedrálou je dodnes jedním z nejvýznamnějších poutních míst.

DOBROVOLNÝ ÚKOL: Zjisti, který předmět se stal symbolem poutníků a jak je značená poutní cesta do Santiago de Compostela.

ISABELA KASTILSKÁ A FERDINAND ARAGONSKÝ

Významnou úlohu ve znovudobývání měly dva velké státy – **KASTILSKÉ a ARAGONSKÉ KRÁLOVSTVÍ**. Tyto dva státy společně vytvořily unii a zpečetily toto spojení sňatkem – **dědička Kastilie Isabela Kastilská se provdala za krále Ferdinanda Aragonského**. Společně pak **v roce 1492 dobyli Granadu**, poslední oblast na jihu, kterou ovládali Mauři, a všechny její obyvatele přinutili přijmout křesťanství.

V tom samém roce pak **Isabela Kastilská podpořila zámořskou plavbu Kryštofa Kolumba do Indie**. Z Kastilie a Aragonie později vzniklo Španělsko a na trůn usedli Habsburkové.

Královna Isabela Kastilská a král Ferdinand Aragonský.

ZAJÍMAVOST:

Isabela Kastilská po dlouhém vyjednávání poskytla Kryštofovi Kolumbovi prostředky na plavbu do Indie, přestože její poradci návrh nedoporučili (stejně jako Kryštofa odmítli Angličané a Portugalci). Kolumbus měl v případě úspěchu získat šlechtický titul, vysokou odměnu a podporu při dalších plavbách.

